

Claire Keegan

Emanet Çocuk

JAGUAR

“Mutlu azınlığa!”

CLAIRE KEEGAN

1968'de, Katolik ve çiftçi bir ailenin en küçük kızı olarak İrlanda'nın Wicklow bölgesinde dünyaya geldi. 17 yaşındayken ABD'nin Louisiana eyaletindeki New Orleans şehrine gitti ve Loyola Üniversitesi'nde İngiliz Dili ile Siyaset Bilimi öğrenimi gördü. Mezuniyetinin ardından İrlanda'ya döndü. Galler'in Cardiff şehrinde bir yıl geçirdi ve Galler Üniversitesi'nde hem yaratıcı yazarlık alanında yüksek lisans yaptı hem de lisans öğrencilerine dersler verdi. İlk öykü kitabı *Antarctica* 1999'da yayımlandı. İkinci öykü kitabı *Walk the Blue Fields* 2007'de yayımlandı ve *Mavi Tarlalardan Yürü* (Yüz Kitap, 2017, çev. Duygu Şahin) ismiyle Türkçeye çevrildi. İrlanda'nın Wexford şehrinde yaşayan Keegan ayrıca ülkesinde sanatçılar birliği Aosdána üyesidir.

Emanet Çocuk / Claire Keegan

Kitabın Özgün Adı

Foster

© Claire Keegan, 2010

© Jaguar Kitap, 2021

1. Baskı: Mayıs 2021

ISBN: 978-625-7027-14-4

İngilizce Aslından Çeviren

© Behlül Dündar

Editör

Ferhat Özkan

Sayfa Tasarım

Hakan Güngör

Baskı-Cilt

Ana Basın Yayın San. Tic. A.Ş.

Sertifika No: 20699

Yayın hakları Jaguar Kitap'a aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

JAGUAR KİTAP

Cemal Nadir Sk. No: 16/77 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: 0 212 522 94 22

www.jaguarkitap.com

iletisim@jaguarkitap.com

Sertifika No: 27215

 /jaguaryayinlari /jaguarkitap /jaguarkitap

EMANET ÇOCUK

CLAIRE KEEGAN

Çeviren

Behlül Dündar

**Ita Marcus için
ve David Marcus anısına**

Bir pazar sabahı erken saatlerde, Clonegal Kilisesi'ndeki ilk ayinin ardından, babam arabasını evimize değil de annemgillerin memleketi olan, sahil yakınlarındaki Wexford'a doğru sürüyor. Sıcak, güneşli bir gün; yer yer gölgeli ve yeşilimsi, ama sonra birdenbire gün ışığının döküldüğü bir yol. Önce, babamın kumarda kızıl *shorthorn*'umuzu kaybettiği Shillelagh köyünü, ardından da babamı yenen adamın kazandığı düveyi sattığı Carnew'daki panayırı geride bırakıyoruz. Babam şapkasını yan koltuğa fırlatıyor. Camı açıp bir sigara yakıyor. Örgülü saçlarımı şöyle bir sallıyorum, arka koltuğa uzanıp camdan dışarıyı seyrediyorum. Kimi yerlerde bulutsuz, mavi bir gökyüzü var. Kimi yerlerde ise mavi gökyüzü, üzeri bulutlarla karalanmış gibi; ama şurasında burasında nesli tükenmekte olan kahverengimsi küçük kuşların dizildiği elektrik tellerinin bir çizgi gibi uzandığı bu gökyüzü, çoğu zaman ağaçlarla baş döndürücü bir şekilde birbirine karışıyor.

Nasıl bir yer acaba diye merak ediyorum, şu Kinsellalar'ın evi. Uzun boylu bir kadın geliyor gözümün önüne; yanı başımda durmuş, bana henüz sağılmış, dumanı üstünde bir bardak süt içiriyor. Başka bir sahne: öncekine biraz daha az benzeyen, mutfak önlüğüyle kızgın tavaya pankek hamurunu dökerken, bir tane daha ister misin diye soran bir kadın; tıpkı annemin keyfi yerinde olduğu zamanlarda yaptığı gibi. Adam kadınla aynı boyda ve aynı kilodadır. Beni traktörle kasabaya götürüp kırmızı gazoz ve patates cipsi alır. Veyahut bana ahırları temizletir, tarladan taşları toplatıp yabancı otları falan yoldurur. Cebinden bir şey çıkarır; ellilik peni olmasını umarım ama gelgelelim bir mendildir bu. Büyük, eski bir çiftlik evinde mi oturuyorlar acaba diye geçiriyorum aklımdan, ya da tek katlı yeni bir ev mi; helalı banyoları evin dışında veya içinde midir, musluk suları var mıdır diye düşünüyorum. Kendimi karanlık bir yatak odasında, başka kızlarla birlikte sırtüstü uzanmış hayal ediyorum; birbirimize bir şeyler söylüyoruz, sabah olunca bir daha bahsini açmayacağımız şeyler.

Araba yavaşlayıp ziftli, dar bir yola girdiğinde bir asır geçmiş gibiydi. Derken, tekerler sığırlar için konmuş demir kasilere değince bir yürek çarpıntısı. Her iki yanda da kalın çitler kare şeklinde kırılmış. Yolun bitiminde ise dalları

yerlere sarkan ağaçlarıyla, uzunlamasına beyaz bir ev var.

“Baba,” diyorum. “Ağaçlar.”

“N’olmuş ağaçlara?”

“Hastalanmışlar,” diyorum.

“Salkım söğüt onlar,” diyor ve boğazını temizliyor.

Avluya girince büyük, parlak pencereler arabamızın görüntüsünü yansıtıyor. Kendimi, dağılmış saçlarımla çingene çocuğu kadar yabancı bir halde arka camdan dışarıya bakarken buluyorum; ama direksiyondaki babam, tam da benim babam işte. Üstüne ağaçların gölgesi düşen büyük, başıboş bir av köpeği, iki üç kez şöyle bir gönülsüzce havladıktan sonra eşiğe çöküyor ve arkasına, kapının önünde dikilen adama bakıyor. Adam, kız kardeşimin arada bir çiziktirdiklerindeki gibi dörtgen bir vücuda sahip; ama kaşları tıpkı saçları gibi beyazlamış. Anne tarafına benzer hiçbir yanı yok adamın; onların hepsi uzun kollu, uzun boylu insanlar; acaba yanlış eve mi geldik diye geçiyor aklımdan.

“Dan,” diyor, sesi gergin. “Ne var ne yok?”

“John,” diyor babam.

Avluda bir süre dikilip etrafa bakınıyor, sonra da yağmur hakkında laflıyorlar: Ne kadar da az yağdığını, oysa tarlaların ne de çok ihtiyacı olduğunu, Kilmuckridge’de papazın her sabah yağmur duası ettiğini, böyle bir yazın daha önce hiç

görülmeyişi filan anlatıp duruyorlar. Kısa bir sessizlik oluyor ve o sıra babam yere tükürüyor; devamında sohbet önce sığır fiyatlarına, sonrasında AET'ye,¹ üretim fazlası tereyağına, koyun parazitlerine ve kireç masraflarına kayıyor. Erkeklerin sohbeti devam ettirememeye yöntemleri alışık olduğum bir şey: güya pek umursamıyorlarmış gibi çizmenin ökçesiyle yerdeki ot tutamını sökmeler, arabayı çalıştırmadan hemen önce arabanın tavanına vurmalar, yere tükürmeler, bacaklarını yayarak oturmalar, vesaire.

Kadın dışarı çıkıyor ama erkeklere hiç bakmıyor bile. Annemden daha uzun, saçları anneminki gibi siyah ama âdeta bir miğfer gibi kısa kesilmiş. Basma bir bluz ve İspanyol paça, kahverengi pantolon var üzerinde. Arabanın kapısı açılıyor, beni dışarı çıkarıp öpüyorlar. Öpülen yüzüm kadının yanaklarına değerken kızarıyor.

“Seni en son bebek arabasındayken görmüştüm.” Bir yanıt beklentisi içinde geri çekiliyor.

“Araba bozuldu.”

“Ne oldu ki?”

“Abim onu el arabası niyetine kullandı, sonra da tekeri koşturdu.”

Gülüyor, başparmağını ıslatarak yüzümdeki bir şeyi siliyor. Parmağıyla, ki anneminkinden daha yumuşak, yüzümdeki artık her neyse o şeyi silip aldığını hissediyorum. Üstüme başıma

1 Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kısaltması. –e.n.

baktığında onun gözünden ben de kendi ince, pamuklu elbiseme ve tozlu sandaletlerime bakıyorum. İkimizin de ne diyeceğini bilmediği bir an oluyor. Garip, güçlü bir meltem avluyu katediyor.

“Gel, içeri gir çocuğum.”

Önüme düşüp içeri geçiriyor. Holde kısa bir belirsizlik oluyor, ben tereddüt edince o da tereddüt ediyor. Buradan mutfağın sıcak ortamına geçiyoruz, oturmam ve kendimi evimde hissetmem söyleniyor. Fırından gelen kokuya çamaşır suyu ve cif kokusu karışıyor. Işkınlı turtayı fırından çıkarıp soğuması için tezgâhın üzerine koyuyor: üzerinde köpüren şerbet, gevrekleşene kadar pişmiş incecik hamur katmanları. Kapıdan serince bir hava esse de içerisi yine de sıcak ve temiz. Margaritler, içine kondukları uzun su bardağı gibi kıpırtısız. Etrafta bir çocuk olduğuna dair tek bir emare yok.

“Ee, annen nasıl?”

“Piyangoda on poundluk bir ikramiye kazandı.”

“Sahi mi?”

“Sahi,” diyorum. “Hepimize jöle ve dondurma ısmarladı, ayrıca bisiklet için yeni bir şambrel ve tamir seti aldı.”

“Bayağı bir ziyafet çektiniz yani?”

“Öyle,” diyorum ve bir kez daha, sabahleyin karnındaki bebekle sırtıma yapışmış annemin

elindeki çelik tarağın dişlerini kafa derimde hissediyorum. Bavula yerleştirdiği temiz külotları, mektubu ve mektupta ne yazmış olabileceğini düşünüyorum. Aralarında şunlar konuşulmuştur:

“Ne kadar süre baksınlar ona?”

“İstedikleri kadar bakamazlar mı?”

“Bunu mu söyleyeyim onlara?”

“İstedğini söyle. Hep yaptığın şey değil mi sanki?”

Kadın şimdi de emaye bir güğüme süt koyuyor.

“Annenin işi başından aşkındır herhalde.”

“Gelsinler de tarlayı biçsinler diye bekliyor.”

“Balyalamadınız mı daha?” diyor. “Geç kalmadılar mı?”

Erkekler avludan çıkıp yanımıza geldiklerinde içerisinin karanlığı bir an için artıyor ama oturduklarında ışık tekrar çoğalıyor.

“Ee, hanfendi,” diyor babam bir iskemle çekerek.

“Dan,” diyor kadın daha farklı bir ses tonuyla.

“Hava amma sıcak.”

“Hem de çok.” Dönüp su ısıtıcısına bakıyor, suyun kaynamasını bekliyor.

“Bi’ damla yağmur toprağı ne sevindirirdi şimdi,” diyor babam.

“Yağsa da yeterince yağmaz artık.”

Duvara bakıyor, sanki orada bir resim asılmış gibi, ama resim filan yok duvarda; sadece dev bakır sarkaçlı, iki ibreli, maundan koca bir saat asılı.

“Yine de güzel ot yaptı bu yıl. Böylesini görmemiştim daha önce,” diyor babam. “Samanlık ağzına kadar dolu. İyice yerleştireyim derken az kalsın tavan kirişine çarpıp kafamı yaracaktım.”

Babam ot konusunda niye yalan söylüyor ki diye şaşırıyorum. Güzel olabilecek şeyler hakkında, tabii gerçek olsalardı, yalan söylemeye bayılıyor. Uzakta bir yerde birileri hızarı çalıştırıyor; alet kocaman bir eşek arısı gibi homurdanıp duruyor bir süre. Keşke ben de orada olsaydım da çalışsaydım. Öylece kıpırdamadan, elimi kolumu nereye koyacağımı bilmeden oturmaya alışık değilim. Bir yanım babamın beni burada bırakıp gitmesini, diğer yanım ise bildiğim yaşama geri götürmesini istiyor. Öyle bir noktadayım ki ne bugüne değin olduğum kişi ne de olabileceğim yeni kişi olabiliyorum.

Su ısıtıcısından buhar çıkıyor, kaynama noktasına gelince ıslık çalıyor ve çelik kapak tıngırdamaya başlıyor. Siyahlı beyazlı bir kedi geçiyor pencere pervazından. Kadının gölgesi boydan boya temiz, sağlam yer fayanslarının üzerinden neredeyse oturduğum iskemleye kadar uzanıyor. Bay Kinsella kalkıp dolaptan birkaç tabak

indiriyor, çekmecedan çatal, bıçak ve tatlı kaşıkları çıkarıyor. Kavanozu açıp kırmızı pancar turşusunu küçük bir servis çatalıyla fincan tabağına aktarıyor, ezmeyi ve salata sosunu ise es geçiriyor. Babam dikkatle izliyor onu. Bir kâse dolusu domates ve incecik doğranmış soğan, taze bir somun ekmekle bir kalıp kırmızı çedar önceden konulmuş bile.

“Mary kaç aylık oldu şimdi?” diye soruyor kadın.

“Mary mi? Ha, çok bir şey kalmadı.” Babam memnun bir şekilde arkasına yaslanıyor.

“En küçük de iyice büyümüştür artık?”

“Öyle,” diyor babam. “Asıl mesele doyurmak. Bir çocuğun iştahı gibisi yok ve yemin ederim bu da ötekilerden hiç farklı değil.”

“Ee, biz de bir yandan deli danalar gibi yiyip bir yandan da büyümüyor muyduk,” diyor kadın, hani, bunu biliyor olman gerek dermişçesine.

“Bu da tıkınacak ama ona iş yaptırabilirsiniz.”

Kinsella kafasını kaldırıp bakıyor. “Böyle bir şey olmayacak,” diyor. “Evde Edna’ya yardım etmek dışında bir iş yapmayacak.”

“Bizimle kalacak olmasından son derece memnunuz,” diyor kadın. “Hoş geldi, sefa geldi.”

“Masayı silip süpürür,” diyor babam, “ama önümüzdeki on iki ay boyunca bunun lafının edileceğini sanmam.”

Masaya oturduğumuzda babam pancar turşusuna uzanıyor. Servis çatalını kullanmak yerine kendi çatalı ile alıp tabağına koyuyor. Pancar, pembe domuz budunu hemen boyuyor. Fincanlara çay dolduruluyor. Çatal ve bıçaklar tabaklarımızdakileri kesip biçerken çoğunlukla sessizce yemeğimizi yiyoruz. Son olarak turta geliyor. Krema, sıcak turtanın üstünden aşağıya doğru akıyor.

Babam beni teslim edip karnını da doyurduğuna göre artık sigarasını yakıp bir an önce gitmek için can atıyor. Hep böyle olmuştur: Yemeğini yedikten sonra asla biraz olsun yerinde duramaz; yani karanlık çöküp şafak sökene kadar sohbet edebilen annem gibi değil. En azından babam öyle diyor, gerçi ben buna hiç tanık olmadım. Annemin payına düşen sadece iştir: çocuklar, yayık, yemek, çamaşır, bizi okula ve kiliseye hazırlamak, buzağuları süttten kesmek, çapa ve tırmık işleri için adam bulmak, iki yakayı bir araya getirmek ve her an tetikte olmak. Ama burası daha başka bir ev. Burada odalar ve düşünmek için zaman var. Hatta bir yerlerde birikmiş para bile olabilir.

“Yolcu yolunda gerek,” diyor babam.

“Bu ne acele?” diyor Kinsella.

“Güneş kavuruyor, daha patatesleri sulamam lazım.”

“Bu aralar o kadar da kavurucu değil ya,” diyor kadın, sonra da keskin bıçağı alıp arka kapıdan çıkıyor. Ben de onunla gitmek, artık her ne biçmişse çamurunu filan silkeleyip eve taşımak istiyorum. Kadın çıkınca iki adam giderek büyüyen bir sessizliğe gömülüyorlar.

Kadın döndüğünde “Bunu Mary’ye ver,” diyor. “Nasıl bir yılrsa artık, ışkın yağdı buraya.”

Babam demeti alıyor ama nasıl ki bir bebeği kollarında görmek tuhaf olurduysa bu da öyle görünüyor. Demetten bir sap düşüyor yere, sonra bir tane daha. Kadın onları yerden alıp kendisine versin diye bekliyor babam. Kadın da o yapsın diye bekliyor. İkisi de kıpırdamıyor yerlerinden. En sonunda Kinsella eğilip alıyor.

“Al bakalım,” diyor.

Dışarı çıkınca babam ışkınları arka koltuğa atıyor, direksiyona geçip arabayı çalıştırıyor.

“Kolay gelsin size,” diyor, “Umarım bu kız sıkıntı çıkarmaz.” Ardından da dönüp bana sesleniyor: “Sen de dikkat et, başını derde sokma.”

Geri geri yola çıkışını, sonra da çekip gidişini seyrediyorum. Kasisten geçen lastiklerin, değişen vitesin sesi ve nihayet geldiğimiz yoldan geri giden arabanın gürültüsü duyuluyor. Neden bir hoşça kal demeden, hatta seni almaya tekrar geleceğim bile demeden çekip gitti ki? Sert ve daha serin bir meltem avluyu katediyor, büyük beyaz bulutlar ahır tarafına doğru ilerliyor.

“Canını sıkan ne çocuğum?” diye soruyor kadın.

Sandaletlerimin içindeki kirli ayaklarıma bakıyorum.

Kinsella hemen yakınımda duruyor. “Ne olursa olsun bize anlatabilirsin. Hiç sorun değil.”

“Yüce Tanrım, öteberilerini vermeyi unutup öylece gitti ya,” diyor kadın. “Tevekkeli değil senin şu halin. Kafası kazan gibi bir adam sonuçta.”

“Mesele değil,” diyor Kinsella. “Biz seni çarçabuk giydirir, süsleriz.”

“Önümüzdeki on iki ay boyunca lafı bile edilmez,” diyor kadın.

Bir anlığına bayağı bir gülüyorlar ve sonra susuyorlar. Kadının peşinden içeri girerken bir şey söylesin, içimi rahatlatsın istiyorum. O ise masayı temizliyor, keskin bıçağı alıp pencerenin aydınlığında durarak bıçağı muslukta yıkıyor. Kurularken de gözlerini bana dikeyiyor, sonra da bıçağı bir kenara kaldırıyor.

“Evet, küçük hanım,” diyor. “Banyo zamanı geldi de geçiyor sanırım.”

Mutfağın ilerisinde, halı kaplı merdivenler kapısı açık bir odaya çıkıyor. İşlemeli yatak örtüsü ve iki tarafında lambalarıyla kocaman, çift kişilik bir yatak var bu odada. Anlıyorum ki burası yatak odası ve birlikte uyuyor olmaları beni sevindiriyor. Kadın buradan beni banyoya geçiriyor, küvetin tıkaçını takıp musluğu sonuna kadar açıyor. Küvet doluyor ve beyaz banyo değişince bir çeşit körlük bizi ele geçiriyor; her şeyi görebilsek bile yine de göremiyoruz.

“Kaldır kollarını,” diyor ve beni soyuyor.

Kadın, sıcak mı soğuk mu diye eliyle suyu yokluyor; ona güvenip küvete giriyorum ama su fazlasıyla sıcak.

“Gir hadi,” diyor.

“Çok sıcak.”

“Alışırısın.”

Ayağımı buharın içinden tekrar suya sokuyorum ve yine aynı his, aynı kaynar sıcaklık. Ayağımı suda tutup tam da artık dayanamıyorum diyecekken fikrim değişiyor, dayanabiliyorum.

Bugüne kadar içinde yıkandığım tüm sular-
dan daha derin bu su. Annem bizi mümkün olan
en az suyla ve birlikte yıkardı. Bir süre sonra
suya sırtüstü gömülüyorum ve kadının ayak-
larımı keseleyişini izliyorum buharın içinden.
Tırnaklarımdaki kiri cımbızla kazıyor. Plastik
bir şişeden şampuan dökerek saçlarımı köpür-
tüyor, sonra da durulayarak köpükleri akıtıyor.
Beni ayağa kaldırıp tüm bedenimi banyo lifiyle
sabunluyor. Elleri tıpkı annemin elleri gibi ama
yine de başka bir şey var; daha evvel hiç hisset-
mediğim, nasıl adlandıracağımı bilmediğim bir
şey. Ne diyeceğimi bir türlü bilemiyorum, ama
madem burası yeni bir yer, o halde yeni sözcük-
ler lazım.

“Şimdi de elbiselerin,” diyor.

“Hiç elbisem yok.”

“Ah, tabii.” Duraklıyor. “Şimdilik bazı eski el-
biselerimizden versek?”

“Fark etmez.”

“Aferin sana!”

Beni merdivenlerin diğer tarafındaki, kendi
yatak odalarından sonra gelen başka bir odaya
götürüyor ve çekmeceleri kurcalamaya başlıyor.

“Bu sana olur galiba.”

Eski moda bir pantolon ve ekose gömlek gös-
teriyor. Paçalar ve kollar çok uzun, o yüzden
üstüme uysun diye paçaları ve kolları katlıyor,
keten bir kemerle de belden sıkıştırıyor.

“İşte oldu,” diyor.

“Annem iç çamaşırımı her gün değiştirmemi söyledi,” diyorum.

“Başka ne söyledi annen?”

“Bana istediğiniz kadar bakabileceğinizi söyledi.”

Söylediğime gülüyor, düğüm düğüm saçlarımı tarayıp sessizliğe gömülüyor. Odadaki tüm pencereler açık; çim kaplı alan ve bir de sebze bahçesi var. Sıra sıra yetişen sebzeleri, kırmızı yıldız çiçeklerini, gagasındaki bir şeyi yavaşça ikiye bölüp önce bir, sonra diğer yarısını yiyen kargayı görüyorum.

“Hadi gel, kuyuya gidelim,” diyor.

“Şimdi mi?”

“Şimdi uymaz mı sana?”

Öyle bir söylüyor ki acaba bu yapmamamız gereken bir şey mi diye endişeleniyorum.

“Gizli bir şey mi, bir sır mı?”

“Ne?”

“Yani lafını edemez miyim?”

Yüzünü göreyim diye beni çeviriyor. O ana kadar hiç göz göze gelmemiştim. Gözleri koyu mavi ve bu mavilik başka mavi noktacıklarla dolu. Bu ışıkta bıyığı olduğu bile görünüyor.

“Bu evde sır diye bir şey yoktur, anlıyor musun beni?”

Karşılık vermek istemiyorum ama bir yanıt beklediğini de biliyorum.

“Duydun mu beni?”

“He.”

“He değil, evet. Neymiş?”

“Evet.”

“Evet ne?”

“Evet, bu evde sır diye bir şey yoktur.”

“Bir yerde sır varsa,” diyor, “orada utanç vardır, utançsa ihtiyacımız olan bir şey değil.”

“Tamam.” Üst üste derin nefesler alıyorum ki gözyaşlarımı tutabileyim.

Kollarıyla beni sarıyor. “Anlamak için daha çok küçüksün.”

Bunu duyar duymaz anlıyorum ki o da başkaları gibi; keşke şimdi evde olsaydım da tüm bu anlamadığım şeyler hep oldukları gibi kalsaydı diye geçiriyorum içimden.

Aşağı indiğimizde bulaşık yıkanan küçük yerden çinko kovayı alıp beni tarlaya götürüyor. Başta bu garip elbiselerle rahatsız hissetsem de yürüdükçe unutup gidiyorum. Kinsellalar’ın tarlaları geniş ve düzlük, elektrikli tel çitlerle bölünmüş. Dokunmamamı söylüyor kadın, tabii eğer çarpılmak istemiyorsam. Rüzgâr esince uzun ot sapları yere doğru yatıyor ve kül rengine bürünüyor. Tarla dilimlerinin birindeyiz ve kocaman siyah alaca sığırlar dört bir yanımızda otluyor. Yanlarından geçerken bazı inekler

kafalarını kaldırıp bakıyor ama hiçbiri yerinden kıpırdamıyor. Devasa, sütle dolu memeleri var. İneklerin otu köklerinden koparışlarını duyuyorum. Yürürken kovanın ağzını yalayıp geçen hafif bir rüzgârın fısıltısı geliyor. İkimiz de konuşmuyoruz, tıpkı kimi insanların mutluyken yaptıkları gibi. Aynı anda, bu düşünce aklımdan geçerken tam tersinin de olabileceğini fark ediyorum. Bir çitin üstünden atlayıp, otların içinde açılmış kuru patikayı takip ediyoruz. Patika, üzerinde beyaz kelebeklerin uçtuğu uzun bir tarlayı kavis çizerek katediyor; küçük demir kapının olduğu yere geliyoruz, burada taş basamaklarla kuyuya iniliyor. Kadın kovayı otların üzerine bırakıp benimle basamakları iniyor.

“Bak,” diyor, “şuradaki suya bak. Ay başından beri bu kadar yağdığına kim inanır?”

Suya kadar iniyorum basamakları. Nefes alıyorum ve çıkardığım sesin durgun suya kadar ulaşip yankılandığını görünce bu sesi daha çok duymak istediğimden nefes alıp vermemi hızlandırıyorum. Kadın arkamda ve bu yankılananlar kendi sesiymiş gibi hiç aldırış etmiyor.

“Tadına bak,” diyor.

“Ne?”

“Tası al,” diyerek eliyle işaret ediyor. Tepemizde, loş ışıkta tozlu sapıyla demirden bir tas asılı. Uzanıp alıyorum. Kadın düşmeyeyim diye pantolonumun kemerinden tutuyor.

“Derindir,” diyor. “Dikkatli ol.”

Artık yana devrilmekte olan güneşin ışıkları, suya yansıyan bizi eğri büğrü gösteriyor. Bir an korkuyorum. Buraya ilk geldiğimdeki o çingene çocuğu gibi değil de, şimdiki gibi temiz, başka giysiler içinde ve arkamdaki kadınla beraber olduğumu kabullenene kadar bekliyorum. Tası suya daldırıp dudaklarıma götürüyorum. Su daha önce hiç içmediğim kadar soğuk ve temiz: Babamın bırakıp gidişinin tadı var suda; hiç orada olmayışının, gittikten sonra bana ait hiçbir şeyin olmayışının tadı. Tası yeniden daldırıp güneşin suda yansıdığı yere kadar kaldırıyorum. Altı yudum içip, utancın ve sırların barınmadığı bu yerin, şimdilik, yuvam olmasını diliyorum. Sonra da kadın beni otlara, o güvenli yere çekiyor ve kendisi tek başına aşağı iniyor. Kovanın, suya tamamen batmadan önce, yan yatarken çıkardığı o hoş sesi, çekip çıkarılmadan önce diplere dalarken çıkardığı sesi duyuyorum.

Dönüşte patikada yürürken, tarlaların içinden geçerken kadının elini tutuyorum, dengesini kaybetmesin diye yardımcı oluyormuşum gibi bir his içindeyim. Ben olmasam düşeceğine eminim. Ben yokken nasıl yapıyordu acaba diye soruyorum kendime ve herhalde iki kova su çekiyordu diye düşünüyorum. Acaba başka ne zaman böyle hissettim diye hatırlamaya çalışınca

üzülüyorum, çünkü buna benzer başka bir zamanı ve de mutluluğu hatırlayamıyorum, çünkü hatırlayamam.

O akşam, dizlerimin üstüne çöktürüp dua ettirir diye bekliyorum, o ise yatağa yatırıyor ve eğer istersem, tabii böyle bir alışkanlığım varsa, kısa bir dua edebileceğimi söylüyor. Dışarıda gün ışığı hâlâ parlak ve güçlü. Sözlerini bitirirken rustiğin üstüne, ışık girmesin diye bir battaniye asmak üzere.

“Böyle mi bırakayım?”

“He,” diyorum. “Evet.”

“Karanlıktan korkuyor musun?”

Korkuyorum demek istiyorum ama demeye korkuyorum.

“Aldırma!” diyor. “Sorun değil. Bizim odanın yanındaki tuvaleti kullanabilirsin, gerçi istersen şurada bir lazımlık da var.”

“Hallederim,” diyorum.

“Annen nasıl, iyi mi?”

“Nasıl yani?”

“Annen. İyi mi?”

“Sabahları midesi bulanıyordu, artık bulanmıyor.”

“Otları niye hâlâ içeri istiflediler?”

“Tekrar adam tutacak parası yok. Sadece geçen yılın parasını ödedi adama.”

“Tanrı yardımcısı olsun.”

Çarşafı düzeltiyor, kathıyor. “Biraz para göndersem rencide olur mu sence?”

“Rencide?”

“Yani sorun eder mi?”

Bunu bir an düşünüyorum, annemi düşünüyorum. “Annem değil de babam ederdi.”

“Ah, tabii,” diyor. “Baban.”

Eğilip öpüyor, sade bir öpücük, iyi geceler diyor. Gittiğinde yatakta doğrulup odaya göz gezdiriyorum. Her renkten şeritler, duvar kâğıtlarını baştan başa katediyor. Belli bir hizası yok bu şeritlerin, bir tek şurada burada küçük bir oğlan uzakta durmuş el sallıyor. Mutlu gözüküyor ama bir parçam onun her haline üzülüyor. Yana kıvrılıyorum, her ikisini de istemediğini biliyorum ama yine de annem bu kez bir kız mı yoksa erkek mi doğuracak diye düşünüyorum. Şu saatte hâlâ yatmamış olan kız kardeşlerim geliyor aklıma. Kilden yaptıkları topakları dışarıdaki helanın yan duvarına fırlatıyorlardır; yağmur yağınca bu topaklar çamur olacak. Her şey bir başka şeye dönüyor, daha önce her ne idiyse onun bir başka biçimine.

Durabildiğim kadar uyanık duruyorum, sonra kalkıp lazımlığa oturuyorum, ancak bir damla kadar geliyor. Yatağa dönüyorum, hâlâ korksam da uykuya dalıyorum. Gecenin bir vakti, çok geç bir vakti gibi geldi bana, kadın yanıma geliyor. Sanki uyanık değilmişim gibi yatmaya,

nefes alıp vermeye devam ediyorum. Kadının oturmasıyla yatağın yavaşça çöküşünü hissediyorum.

“Tanrı yardımcın olsun Çocuk,” diyor. “Benim evladım olsaydın seni asla yabancı bir evde bir başına bırakmazdım.”

Bu yeni yerde tanıdık bir tatla, sıcağı ve soğuşu aynı anda hissederek uyanıyorum. Bayan Kinsella günün bir vaktine, ta ki çarşafı değıştirene dek fark etmiyor.

“Yüce Tanrım,” diyor kadın.

“N’oldu?” diyor adam.

“Bakar mısın?”

“Neye?”

O an söylemek, itiraf etmek istiyorum; eve gönderileyim ve bu iş burada son bulsun.

“Bu eski döşek,” diyor, “ağlamış. Hep ağlarlar zaten. Seni buna yatırırken aklım neredeydi acaba?”

Döşegi merdivenlerden indirip dışarıya, güneş vuran avluya çıkarıyoruz. Tazı gelip döşegi koklayarak arka bacağını kaldırıyor.

“Defol bakayım sen!” diye sertçe bağıriyor kadın.

“N’oluyor?” Kinsella çıkıp geliyor tarladan.

“Şu döşek,” diyor kadın. “Lanet şey ağlamış. O oda rutubetli dememiş miydin sana?”

“Haklısın,” diyor, “söylemiştin. Yine de tek başına merdivenlerden indirip getirmemeliydin.”

“Tek başıma getirmediğim,” diyor. “Yardım aldım.”

Deterjan ve sıcak suyla ovup yıkadıktan sonra kuruması için güneşte bırakıyoruz.

“Bu kötü oldu,” diyor. “Hepimiz için kötü bir başlangıç. En iyisi biz şimdi pastırma kızartalım.”

Tavayı ısıttıktan sonra domuz pastırmalarını ve ikiye böldüğü domatesleri –iç kısmı aşağı bakacak şekilde– birlikte kızartıyor. Bir şeyler doğramayı, ovalamayı, derleyip toparlamayı ve şeyleri adlarıyla söylemeyi seviyor. “Pastırmalar,” deyip onları cızırdayan tavaya atıyor. “Koşuradan birkaç tane taze soğan topla, uslu kız.”

Sebze bahçesine fırlıyorum, soğanları kaptığım gibi, âdeta evde yangın çıkmış da su çekmeye gönderilmişçesine, koşabildiğim kadar hızlı geri koşuyorum. Yeteri kadar topladım mı acaba derken kadın gülmeye başlıyor.

“En azından az değil, neyse.”

Ekmek kızartma işini bana veriyor; ocağın altını yakıp, sanki daha önce hiç yapmamışım gibi ekmeğin bir yüzü kızarıncaya nasıl çevrileceğini gösteriyor, ama cidden hiç sorun etmiyorum; öğrenmemi, bu işleri doğru yapmamı istiyor.

“Hazır mıyız?”

“He,” diyorum. “Evet.”

“Aferin. Hadi şimdi seslen de gelsin.”

Dışarı çıkıp annemin öğrettiği gibi sesleniyorum: “Huuuuuuuuuuuuuu!”

Birkaç dakika sonra Kinsella gülerek geliyor.

“Artık bir buçuk habercimiz var,” diyor. “Wexford’da ciğerleri seninkilerden kuvvetli çocuk varsa şaşarım.” Ellerini yıkayıp kuruluyor, masaya geçip ekmeğine tereyağı sürüyor. Tereyağı yumuşacık, bıçağın ucundan kolayca kayıp ekmeğin üstüne sürülüyor.

“Sabah haberlerde bir grevcinin daha yaşamını yitirdiğini söylediler.”

“Biri daha mı?”

“Evet. Gece vefat etmiş, zavallı adam. Gidişat fena, öyle değil mi?”

“Huzur içinde yatsın,” diyor kadın. “İnsan böyle ölmemeli.”

“İnsan haline şükretmeli değil mi?” diyor adam. “Bir adam kendisini ölümüne aç bırakıyor, bense burada güzel bir günde iki hanımın elinden karnımı doyuruyorum.”

“Hak etmedin mi ama?” diyor kadın.

“Edip etmediğimi bilmiyorum,” diyor. “Oluyor bir şeyler işte.”

Gün boyunca ev işlerinde kadına yardım ediyorum. Elektrikli, büyük beyaz makineyi

gösteriyor, onun deyimiyle “dayanaksızlar”ın bozulmadan aylarca saklanabileceği bir buzdolabı. Buz kalıplarını dolduruyoruz, yerleri her santimetrekaresine kadar elektrikli süpürgeyle süpürüyoruz, bahçeden patates topluyoruz, lahana salatası hazırlayıp iki somun ekmek pişiriyoruz; daha sonra hâlâ nemli olan çamaşırları ipten toplayıp ütölemeye başlıyor. O da tıpkı adam gibi; her şeyi acele etmeden ama neredeyse dur durak bilmeden yapıyorlar. Kinsella geliyor, hepimiz için çay hazırlıyor, oturmadan bir avuç kremalı bisküvi eşliğinde çayını içip tekrar gidiyor.

Bir zaman sonra geri gelip beni soruyor.

“Ufaklık² burada mı?”

Hemen kapıya fırlıyorum.

“Koşabiliyor musun?”

“Nasıl?”

“Hızlı mısın yani?”

“Bazen,” diyorum.

“O halde şu yolun sonundaki kutuya kadar koşarak git gel.”

“Kutu mu?” diyorum.

“Posta kutusu. Gidince göreceksin. Var gücünle koş.”

2 Özgün metinde geçen *wee girl*, “sidikli kız” anlamına gelmekle birlikte İrlanda’da adı bilinmeyen küçük kız çocukları için de kullanılan bir tabirdir. –ç.n.

Fırılıyorum, yolun sonuna dek koşup posta kutusunu buluyorum, mektupları aldığım gibi geri koşuyorum. Kinsella saatine bakıyor.

“İlk sefer için,” diyor, “hiç fena değil.”

Mektupları elimden alıyor. Hepi topu dört tane, annemden gelen bir şey yok içlerinde.

“Sence bunlardan birinde para var mıdır?”

“Bilmem.”

“Ah, olsaydı kesin bilirdin. Kadınlar paranın kokusunu alır. Bir haber var mıdır peki?”

“Bilmiyorum.”

“Düğün davetiyesi?”

Gülmek geliyor içimden.

“Her halükârda senin düğünün olmazdı,” diyor. “Evlenmek için henüz çok gençsin. Bir gün evlenmeyi düşünüyor musun?”

“Bilmem,” diyorum. “Annem bir erkekten hediye kabul etmememi söyler hep.”

Kinsella gülüyor. “O konuda haklı olabilir. Yine de her erkek farklıdır. Ayrıca seni yakalayacak erkek hızlı biri olmalı. Uzun Bacaklı. Yarın bir daha deneyip gelişme gösterebiliyor muyuz görelim.”

“Daha hızlı mı koşmalıyım?”

“Ah tabii,” diyor. “Eve dönüş vaktin geldiğinde âdeta bir ren geyiği olmalısın. Yarış bisikleti ve uzun saplı bir ağ olmadan seni yakalayabilecek bir Allah’ın kulu olmamalı etrafta.”

O akşam, yemekten sonra, Kinsella salonda gazetesini okurken kadın da ocağın başına oturup bana cilt bakımını nasıl yaptığını anlatıyor.

“Bu bir sır,” diyor. “Çok insan bilmez bunu.”

Dolaptan bir kutu *Weetabix*³ çıkarıyor, içinden bir tane alıp süte batırmadan kuru kuru yiyor. “Bak bana,” diyor. “Neredeyse hiç sivilce yok bende.”

Gerçekten de dediği doğru, teni tertemiz.

“Ama siz bu evde sır olmaz demiştiniz.”

“Ah, bu farklı, sır değil de gizli bir tarif diyebiliriz.”

Bir tane de bana veriyor, ardından bir tane daha, nasıl yediğime bakıyor. Kuru bir ağaç kabuğunun tadı nasılsa bu da öyle ama umursamıyorum, çünkü içimde bir şeyler onu hoşnut etmekten memnun. Akşam dokuz haberleri sırasında tam beş tane yiyorum bunlardan; o esnada, ölen grevcinin annesini, bir ayaklanmayı, sonrasında ise başbakanı, Afrika’daki aç insanları gösteriyorlar haberlerde, son olarak da havanın önümüzdeki tüm hafta boyunca iyi olacağını söyleyen hava durumunu veriyorlar. Tüm bu zaman zarfında kadın beni kucağında oturuyor ve usul usul çıplak ayaklarımı okşuyor.

“Ayak parmakların güzel ve uzun,” diyor. “Ayakların güzel.”

3 Çubuk şeklinde, kahvaltılık bir buğday gevreği markası. -e.n.

Sonra beni yatağa yatırıyor, uykudan önce saç tokasıyla kulaklarımın kirini temizliyor.

“Buraya sardunya ekilebilirmiş,” diyor. “Annen kulaklarını temizlemiyor muydu?”

“Her zaman fırsat bulamıyordu,” diyorum ihtiyatlı bir şekilde.

“İnanırım, bulamıyordur zavallı kadın,” diyor. “Hepinizi düşünürsek.”

Ardından saç fırçasını alıyor eline, fısıldar gibi yüze kadar sayışını duyuyorum, taramayı bitirince gevşek bir şekilde saçlarımı örüyor. O gece çarçabuk uykuya dalıyorum, uyandığımda önceki gibi hissetmiyorum artık.

O sabah Bayan Kinsella yatağımı toplarken hoşnut bir şekilde bana bakıyor.

“Cildin şimdiden daha iyi oldu, gördün mü?” diyor. “Tek yapman gereken, önem vermek.”

Ve böyle böyle günler geçip gidiyor. Bir şeyleri, hissettiğim rahatlığı sona erdirecek bir şeyleri (uykuda altımı ıslatmak, büyük bir gaf yapmak, eşyaları kırmak gibi) bekleyip duruyorum, ama her geçen gün bir öncekinin neredeyse aynısı. Güneşle birlikte erkenden kalkıyor, yumurtayla ya yulaf lapası ya da kızarmış ekmekten ibaret kahvaltımızı yapıyoruz. Kinsella şapkasını takıp avluya çıkıyor. Kadınla birlikte o gün yapılacakları yüksek sesle sıralayıp o işleri yapıyoruz: Işkınları toplayıp onlardan turta yapıyoruz, süpürgelikleri boyuyoruz, nevresimlerle çarşafı ütülüyoruz, elektrikli süpürgeyle örümcek ağlarını alıp temiz çarşafı tekrar seriyoruz, *scone*⁴ pişiriyoruz, küveti ovup siliyoruz, merdivenleri süpürüp mobilyaları parlatıyoruz, soğan sosu için soğan kaynattıktan sonra saklama kaplarına doldurup buzdolabına koyuyoruz, çiçek tarhlarındaki ayırık otlarını yoluyoruz ve

4 Sade, kuru üzümlü veya kuşüzümlü yapılan bir çörek türü. —e.n.

güneş batarken de bahçeyi suluyoruz. Sıra akşam yemeğine geldiği için tarlaların içinden kuyuya gidiyoruz. Her akşam dokuz haberleri için televizyon açılıyor ve hava durumunun ardından yatma vaktimin geldiğini söylüyorlar.

Bazı akşamlar eve misafir geliyor. Kâğıt oynayıp sohbet ediyorlar; seslerini duyabiliyorum. Birbirlerini hile yapmakla, alttan kart çekmekle suçlamalar, küfürleşmeler gırla gidiyor; bozuk paralar, çıkan sestten metal olduğu belli bir kaba atılıyor, arada bir de tüm bu paralar kasa gibi kullanılan yere boşaltılıyor. Bir gün biri geldi ve beraber *spoons* oynadılar. Bir seferinde de tıpkı bir eşek sesi geldi aşağıdan; kadın yanıma gelip eğer istersem onlara katılabileceğimi, çünkü Eşek Casey evde olduğu sürece kimsenin bir gram bile uyku uyuyamayacağını söyledi. Aşağı inip beze yemeye başladım, bu sırada kapıya iki adam geldi; okulun çatısını yenilemek için çekiş biletleri satıyorlarmış.

“Elbette,” dedi Kinsella.

“Cidden hiç aklımıza gelmemişti...”

“Hadi içeri buyurun,” dedi Kinsella. “Benim çocuğum yok diye başkalarının çocuğunun tepesine yağmur yağmasını isteyecek değilim ya.”

Böylece onlar da içeri girdiler, yeni çay demlendi, kadın küllükleri boşalttıktan sonra kartları dağıtırken o okuldaki yeni nesil çocukların, tabii kâğıt oyunlarına hevesleri varsa, 45 oyu-

nunun kurallarını doğru düzgün öğrenmelerini umduğunu, çünkü bazılarının işlerine geldiği zamanlar hariç hâlâ nasıl oynandığıyla ilgili tam bilgi sahibi olmadıkları için özellikle zamane çocuklarının ileride zorluk çekeceğini söyledi.

“Aha, atış başladı.”

“Gök gürlmesine kulak ver.”

“Kimin cüzdanı deliniyor anlamak kolay.”

“Ben öndeyim,” dedi kadın. “Ve oyun bitince de ben önde olacağım.”

Bunun üzerinde, niyeyse, Eşek Casey anırmaya başladı, bu da beni güldürdü, sonra hepsi gülmeye başladı, adamlardan biri “Burada gülme yarışması mı yapıyoruz yoksa kâğıt mı oynuyoruz?” deyince Eşek Casey bir daha anırdı ve oyun yeniden başladı.

Bir ikindi vakti, reçel yapmak için beктаşıüzümlerinin çerini çöpünü temizleyip saplarını koparıyoruz; işin yarından fazlası bitmiş, şeker ölçülmüş, tam su kaynatılmıştı ki Kinsella bahçeden çıkıp geliyor ve ellerini yıkayıp kuruladıktan sonra daha önce hiç bakmadığı şekilde bir bakış fırlatıyor bana.

“Sanırım artık sana güzel bir şeyler giydirmeliyiz Çocuk.”

Kadının dolaptan çıkardığı lacivert pantolonla mavi bir gömlek var üzerimde.

“Nesi varmış ki?” diye soruyor kadın.

“Yarın pazar, ayın için daha güzel giysileri olsun,” diyor adam. “Geçen seferkileri bir daha giysin istemiyorum.”

“Temiz ve tertipli değil miydi yani?”

“Neden bahsettiğimi biliyorsun Edna.” Adam içini çekiyor. “Hadi git de üstünü değiştir, sizi Gorey’e götüreyim.”

Kadın her seferinde biraz daha yavaş bir şekilde elini uzatıp süzgeçteki beктаşıüzümlerini toplamayı sürdürüyor. Bir noktada bırakacağını

düşünüyorum ama bitirene kadar devam ediyor, sonra da kalkıp süzgeci lavaboya koyuyor, daha önce kimseden duymadığım bir ses çıkardıktan sonra usulca yukarı çıkıyor.

Kinsella bana bakıp zoraki bir şekilde gülümüyor, ardından bir serçenin süzülüp bulunduğu ve kanatlarını çırparak düzelttiği pencere pervazına çeviriyor gözlerini. Küçük kuşun huzursuz bir hali var, sanki arada sırada oraya gelen bir kedinin kokusunu almış gibi. Kinsella'nın akli hâlâ başka yerde. Zihninin derinlerinde bir mesele büyüdükçe büyüyor gibi. Ayağının ucuyla sandalyenin bacağına vurup bana bakıyor.

“Kasabaya inmeden önce elini yüzünü yıkamalısın,” diyor. “Baban sana bunu dahi öğretmeye tenezzül etmedi mi?”

Oturduğum yerde buz kesiyorum, daha kötüsü gelecek diye bekliyorum ama Kinsella başka bir şey yapmıyor; ettiği lafların ortasında âdeta kilitlenmişçesine duruyor. Arkasını döner dönmeyiz merdivenlere doğru koşuyorum ama banyoya vardığımda kapıyı açamıyorum.

“Tamam, tamam,” diyor kadın içeriden bir süre sonra, ardından da kapıyı açıyor. “Beklettiğim için kusura bakma.” İçeride ağlamış, bunu da saklamıyor. “Kendine ait elbiselerinin olması harika olacak,” diyor gözlerini silerek. “Gorey güzel bir kasaba, seni oraya götürmeyi niye daha önce akıl edemedim bilmiyorum.”

Kasaba geniş bir ana caddesi olan, kalabalık bir yer. Dükkânların önünde onca farklı şey açıkta asılı. Plastik ağlar içinde plaj topları, şişme oyuncaklar var. Şeffaf bir oyuncak yunus sanki dondurucu rüzgârda titriyor gibi. Plastik kürekler, kova takımları, kumdan kale yapmak için kalıplar, küçük plastik kaşıklarla ellerindeki kaplardan dondurma kazıyan koca koca adamlar, dokununca insanın eline batacakmış gibi duran saksı bitkileri, kamyonetinde ölü balıklar satan bir adam.

Kinsella cebinden bir şey çıkarıp bana veriyor. “Bununla çikolatalı dondurma alırsın.”

Elimi açıp avucumdaki bir poundluk banknota bakıyorum.

“Bununla yarım düzine çikolatalı dondurma alınır,” diyor kadın.

“Ne yani, bununla şımaracak bir kız mı bu?” diyor Kinsella.

“Ne diyorduk?” diyor kadın.

“Teşekkürler,” diyorum. “Teşekkür ederim.”

“İdareli ve doğru harca paranı,” diyerek gülüyor Kinsella.

Kadın beni tuhafıye dükkânına götürüyor, tezgâhtan bir kutu örgü iğnesi ile sarı armut desenli dört metrelik muşamba alıyor. Ardından yukarı, elbiselerin olduğu kata çıkıyoruz. Birkaç pamuklu elbise, iç çamaşırı, pantolon ve tişört

seçiyor; denemem için bir perdenin arkasına geçiyoruz.

“Ne kadar uzun bir kız,” diyor tezgâhtar.

“Biz hepimiz uzunuz,” diyor kadın.

“Hık demiş annesinin burnundan düşmüş, çok belli,” diyor tezgâhtar, sonra da en çok ley-lak elbisenin üzerime oturduğunu ve yakıştığını söylüyor, kadın da onunla hemfikir. Kadın bana, geldiğim gün üzerindeki benzeyen, kısa kollu, baskılı bir bluz da alıyor; ayrıyeten lacivert pantolon, küçük kayışı ve tokaları olan bir çift siyah deri ayakkabı ile birkaç külot ve beyaz soket. Tezgâhtar kız fişi uzatıyor, kadın da cüzdanını çıkarıp ödemeyi yapıyor.

“Güle güle giy,” diyor tezgâhtar, “ne iyi bir annen var, değil mi?”

Caddede yakıcı bir güneş var yine, âdeta kör eden cinsten. Bir yanım güneş gitsin, bulutlarla kapansın da etrafa daha iyi bakınayım istiyor. Kadının tanıdığı insanlarla karşılaşıyoruz. Bu insanların bazıları bana bakıp kim olduğumu soruyor. Bunlardan birinin bebek arabasında bebeği var. Bayan Kinsella eğilip bebeği seviyor, çocuk küçük bir salya akıtıp ağlamaya başlıyor.

“Yabancıyor,” diyor annesi. “Aldırma.”

Gözleri fıldır fıldır bakan bir başka kadınla karşılaşıyoruz; neyin nesi, kimin çocuğu olduğumu filan soruyor. Yanıtı alınca da “Ah,” diyor,

“neyse, sonuçta sana arkadaşlık eder işte, Tanrı yardımcın olsun.”

Bayan Kinsella buz kesiyor. “İzinle,” diyor, “benim adam bekliyor; erkekler nasıldır bilirsin.”

“Azgın boğa gibi hepsi,” diyor kadın. “İki saniye sabredemezler.”

Köşeyi döndüğümüzde Bayan Kinsella “Tanrım kusura bakma ama bu kadını bir daha karşıma hiç çıkarmasan bile ölene dek yetecek kadar çıkarmış oldun,” diyor.

Domuz pastırması, sosis ve kan sucuğu için kasap dükkânlarına uğruyoruz, bir eczaneye girip *Aunt Acid*⁵ istiyor, sonra da hediyelik dükkânı dediği ve kartpostalların, mektup kâğıtlarının, döner raflarda hoş takıların satıldığı küçük bir yere gidiyoruz.

“Annenin doğum günü yakında, değil mi?”

“Evet,” diyorum pek de emin olmayarak.

“O halde ona bir kart gönderelim.”

Bir tane seçmemi söylüyor, ben de sarı yıldız çiçekli bir yatağın önünde korkmuş gibi oturan kedili kartı seçiyorum.

“Okulların açılmasına pek bir şey kalmadı şurada,” diyor kasadaki kadın. “Onları sırtınızdan atmak bayağı rahatlatacak değil mi?”

“Bana hiç sorun çıkarmıyor,” diyor Bayan Kinsella, kartla birlikte birkaç mektup kâğıdı

5 Sağlık, gündelik yaşam ve kişisel bakımla ilgili konulara dair mizahi ve iğneleyici yorumlar yapan çizgi karakter. —e.n.

ve bir paket de zarf alıyor. “Gittiğinde içimdeki tek şey onu özlemek oluyor.”

“Hmm,” diyor kadın.

Arabaya dönmeden önce bir şekerçi dükkânına girmeme izin veriyor. Rahat rahat istediğimi seçiyorum, bir poundluk banknotu uzatıyorum ve üstünü alıp çıkıyorum.

“İdareli harcadın değil mi?” diyor kadın geri geldiğimde.

Kinsella gölge bir yere park etmiş, arabanın camları açık, gazetesini okuyor.

“Ee,” diyor, “hallettiniz mi?”

“Tabii,” diyor kadın.

“Harika,” diyor adam.

Çikolatalı dondurmayı adama, *Flake*'i⁶ de kadına veriyorum, sonra da arka koltukta uzanıp sakızlı drajelerden yiyorum, kasislerden geçerken boğazıma kaçmasınlar diye de dikkat ediyorum. Cebimdeki bozuklukların şıkırtısını, dışarıdaki rüzgârı ve adamlarla kadının konuşmalarını, birbirlerine verdikleri bölük pörçük haberleri dinliyorum.

Eve geldiğimizde kapının önünde başka bir arabanın durduğunu görüyorum. Bir kadın, kollarını göğsünde kavuşturmuş, basamakların önünde dolaşıyor.

“Harry Redmond'ın kızı değil mi bu?”

“Hayırdır inşallah,” diyor Kinsella.

6 İrlanda'nın en popüler çikolata markalarından biri. –e.n.

“Ah, John,” diyor kadın koşarak. “Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın, Michael vefat etti ve evde hiç kimse yok. Herkes biçerdöverle hasada gitti, Allah bilir ne zaman dönerler. Onlara haber salmama da imkân yok. Dımdızlak kalakaldık. Gelip mezar kazmamıza yardım eder misin acaba?”

O gün, ilerleyen saatlerde, “Orası sana uygun bir yer mi emin değilim ama seni burada bırakmam,” diyor kadın. “Hadi hazırlan, Tanrı’nın izniyle bir gidelim bakalım.”

Yukarı çıkıp yeni elbisemi, kısa çoraplarımı ve ayakkabılarımı giyiyorum.

“Harika görünüyorsun,” diyor beni görünce. “John her zaman kolay biri değildir ama nadiren yanılır.”

Yoldan inerken karanlık bir his, bir şey olacak da vaziyeti değiştirecekmiş gibi bir hava var. Kapıları, ardına dek açık pencereleri, uçuşan uzun çamaşır ipleri ve birini diğerine bağlayan çakıllı yolları olan evleri geçiyoruz. Dönemeçte doru bir midilli çite gerdanını yaslamış duruyor, burnunu okşamak için yaklaştığımda kişneyip kaçıyor. Bir kır evinin yanından geçerken sırtı baştan sona pislikle kaplı kara bir köpek gelip kapının parmaklıkları arasından kızgın kızgın havlıyor bize. İlk kavşakta, kaybolmuş bir düve çıkıyor karşımıza, paniğe kapılıyor ve nihayet

hızla yanımızdan geçip gözden yitiyor. Tüm yol boyunca uzun, çiçekli çitlerin, yüksek ağaçların arasından rüzgâr kâh sert kâh yumuşak esiyor. Tarlalarda biçerdöverler geride deste deste saman yığınları bırakarak, tanelerini ayıracak şekilde buğday, arpa, yulaf biçiyor. Traktörleriyle farklı yönlere giden adamlar görüyoruz; kimi balya makinelerini tarlalara, kimi de tahıl dolu römorkları kooperatife çekiyor. Kuşlar yolun ortasına dökülmüş tanelere çılgınca çullanıyorlar. Biraz ileride, güneşte kavrulmuş tozlu yüzlerindeki gözlerinin akı bembeyaz olmuş, üstü çıplak iki adamla karşılaşıyoruz.

Kadın durup onlarla selamlaştıktan sonra nereye gittiğimizi söylüyor.

“Mekânı cennet olsun. Çok erken olmadı mı ya?” diyor adamlardan biri.

“Tabii,” diyor öteki. “Yine de yetmişine merdiven dayamıştı, yol bitmiş yani. Bundan iyisini mi bulacağız?”

Çitlerin, hendeklerin dibinden gelip geçene yol vererek yürümeye devam ediyoruz.

“Daha önce hiç cenaze başında bekledin mi?” diye soruyor kadın.

“Beklemedim.”

“Pekâlâ, ben anlatayım: tabutta ölü bir adam ve etrafta bir sürü insan. Bazıları biraz fazla kaçırılmış olabilir.”

“Neyi kaçırılmış olabilirler?”

“İçkiyi.”

Eve vardığımızda birkaç adam alçak bir duvara yaslanmış sigara içiyordu. Kapıya siyah bir kurdele bağlanmış, içeriden loş bir ışık geliyor ama mutfak aydınlık ve birbirleriyle laflayan insanlarla dolu. Kinsella’dan mezarı kazmak için yardım isteyen kadın da orada, sandviç hazırlıyor. Büyük şişelerde kırmızı ve beyaz gazoz, siyah bira ve tüm bunların ortasında, kocaman ahşap bir kutuda yatan yaşlı ölü adam. Elleri, tıpkı ibadet edermiş gibi kavuşturulmuş, parmaklarına bir tespih dolanmış. Adamlardan bazıları tabutun etrafında oturuyor, bardaklarını tabutun tezgâh gibi kapatılmış kısmına koymuşlar. Oturanlardan biri Kinsella.

“Kimler gelmiş,” diyor. “Uzun Bacaklı. Gel şöyle.”

Beni kucağına alıyor ve bardağından bir yudum içiriyor.

“Tadı hoşuna gitti mi?”

“Hayır.”

Gülüyor. “Akıllı kız. Tadına bile bakma. Başlarsan bir daha bırakamaz ve sonunda bizim gibi olur çıkarsın.”

Bir bardağa kırmızı gazoz doldurup bana veriyor. Dizine oturup gazozla bisküvi kutusundaki küçük keklerden yerken ölü adama bakıyorum, gözlerini açar umuduyla.

İnsanlar gelip gidiyor, içeri girip çıkıyor, başlarını sallıyorlar; yiyip içerken ölü adama bakıyorlar, ne kadar da güzel bir ölü olduğunu söylüyorlar; her şeyin nihayetine erdiği için mutlu gözüküyor mu, mevtayı kim hazırladı? Hava durumundan, ekinlerdeki nem miktarından, süt kotalarından ve yaklaşan genel seçimden konuşuyorlar. Kinsella'nın kucağında gittikçe ağırlaştığımı hissediyorum.

“Ağır mıyım?”

“Ağır mı?” diyor. “Tüy gibisin Çocuk. Oturmaya devam et.”

Başımı ona yashıyorum ama canım sıkılıyor; keşke yapacak bir şeyler olsaydı, oyun oynayacak başka çocuklar olsaydı diyorum.

“Kız huzursuzlanmaya başladı,” dediğini duyuyorum kadının.

“Onu huzursuz eden ne?” diyor diğeri.

“Burası bir çocuğa göre değil sahiden,” diyor kadın. “Ama gelmemelik etmek istemedim, onu da evde bırakamazdım.”

“Bize götürürüm istersen Edna. Kalkıyorum şimdi. Eve dönerken uğrayıp alamaz mısınız?”

“Ah,” diyor kadın. “Öyle mi yapsam bilmiyorum.”

“Benimki biraz eşlik etmek olur. Avluda bir yerde oynamaz mı bizimkilerle? Şu adam da kucağında kız oturduğu sürece bir yere kıpırdayamaz.”

Bayan Kinsella gülüyor. Daha önce onu böyle gülerken görmemiştim hiç.

“Olabilir tabii Mildred, senin için de bir mahzuru yoksa eğer,” diyor. “Niye olmasın? Biz de zaten sizden sonra çok durmayız.”

“Hiç dert değil,” diyor kadın.

Karşılıklı vedalaştıktan sonra yola koyuluyoruz, Mildred ona adım uydurabileceğim bir hızda yürüyor ve dönemeci geçer geçmez sorular başlıyor.

Meraktan içi içini yiyor, ben daha bir soruyu yanıtlayamadan öteki soruları yağdırıyor: “Hangi odayı verdiler sana? Kinsella sana para verdi mi? Ne kadar? Kadın akşamları içiyor mu? Peki adam? Evde çok kâğıt oynuyorlar mı? Kim vardı? Malları kaçta satıyorlar? Dua okuyor musun? Pasta için tereyağı mı kullanıyor margarin mi? Yaşlı köpek nerede kalıyor? Buzdolabı tıka basa dolu mu? Kadının idareli mi veya istediği kadar para harcamasına izin var mı? Çocuğun giysileri hâlâ dolapta mı duruyor?”

Hepsini kolayca yanıtlıyorum, ta ki son soruya kadar.

“Çocuğun giysileri mi?”

“He ya,” diyor. “Eğer onun odasında uyuyorsan kesinlikle biliyorsundur. Bakmadın mı?”

“Şey, ben oradayken bana verebileceği giysiler vardı hep, ama bu sabah Gorey’e gittik ve yeni şeyler aldık.”

“Şu üstündekiler mi? Yüce Tanrım,” diyor. “Kime sorsan bunları yüz senedir giyiyorsun zanneder.”

“Ben sevdim,” diyorum. “Bana yakıştığını söylediler.”

“Yakışıyor, öyle mi? Peki peki,” diyor. “Herhalde öyledir, bunca zaman bir ölünün kıyafetlerini giydikten sonra öyle olsa gerek.”

“Ne?”

“Kinsellalar’ın küçük çocuğu, seni alık. Bilmiyor muydun?”

Ne diyeceğimi bilemiyorum.

“Hangi taşın altından buldularsa artık seni... O çocuk, yaşlı köpekleri var ya, onun peşinde koşarken gübre havuzuna düşüp boğulmuştu hani? Yani öyle olduğunu söylüyorlardı,” diyor.

Her ne kadar söyledikleri hakkında düşünmemeye çalışarak yürümeye devam etsem de yine de başka bir şey düşünemiyorum. Günbatımı yaklaşıyor ama sanki gün bitmiyormuş gibi geliyor. Göğe bakıyorum, güneşi görüyorum, hâlâ yukarıda ve bulutlar da var; uzaklardan yuvarlak bir ay doğuyor.

“Dediklerine göre John silahını kaptığı gibi köpeği tarlaya yatırmış ama ateş edecek yüreği yokmuş. Yufka yürekli budala.”

İçlerinde küçük şeylerin hışırdayıp hareket ettiği sert dikenli çitlerin arasında yürümeye devam ediyoruz. Hendeklerde dizi dizi sarı

papatyalar, nasıl olduysa annemin bir fırsatını bulup adlarını öğrettiği mine çiçekleri ve naneler boy atıyor. Ötede bir yerde, bu kez yolun başka bir yerinde yine o düve, hâlâ kayıp.

“Ve biliyor musun, ikisinininki de bir gecede beyazladı.”

“Nasıl yani?”

“Saçları, başka n’olacak?”

“İyi de Bayan Kinsella’nın saçları siyah.”

“Siyah mı? Tabii tabii, boya şişesinin siyahı demek istiyorsun.” Gülüyor.

Niye böyle güldüğüne şaşırıyorum. Giysilere, onları nasıl olup da giydiğime, duvar kâğıdındaki oğlana, tüm bunların hiç farkına varmayışma şaşırıyorum. Az sonra eve varıyoruz, kapının parmaklıkları arasında siyah bir köpek havlıyor.

“Kapa çeneni, gir içeri,” diyor köpeğe.

Kapının önü eğri büğrü parke taşlarıyla döşeli; iyice boy atmış çalılarla yerden bitmiş uzun fener çiçekleri olan bir kulübe bu yaşadığı yer. Başıma ve adımlarıma dikkat etmeliyim. İçeri giriyoruz; etraf darmadağınık, yaşlı bir kadın ocağın başında sigara içiyor. Mama sandalyesinde bir bebek var. Kadını görünce bir çığlık atıyor ve avucundaki iri bezelyeler yere dökülüyor. “Şuna da bakın,” diyor kadın, “pasaklı seni.”

Odadaki kadına mı söylüyor bunları yoksa çocuğa mı emin değilim. Hırkasını çıkarıp oturuyor ve başlıyor cenaze evini konuşmaya: Kimler

vardı, sandviçler, küçük kekler nasıldı, tabutta yamulmuş bir halde yatan mevtayı güzelce tıraş bile etmemişlerdi, herifin duası için getirdikleri tespihler plastikti, zavallı göt.

Otursam mı ayakta mı dursam, dinlesem mi gitsem mi bilemiyorum; tam ayakta dikelmiş ne yapacağıma karar vermeye çalışırken köpek havlıyor, ardından kapı açılıyor ve Kinsella beliyor, kafasını eğerek kapıdan içeri giriyor.

“Cümleten iyi akşamlar,” diyor.

“Ah, John,” diyor kadın. “Çabuk geldin. Biz de şimdi girmiştik kapıdan. Öyle değil mi Çocuk?”

“Evet.”

Kinsella bakışlarını üzerimden çekmiyor. “Sağolasın, Mildred. Çocuğu buraya getirmeyi iyi akıl ettin.”

“Lafı bile olmaz,” diyor kadın. “Sessiz sedasız, genç bir kız bu.”

“Söylemesi gereken neyse onu söyler, fazlasını değil. Dua edelim de artsın böyleleri,” diyor adam. “Eve gitmeye hazır mısın Fıstık?”

Kalkıyorum, o birkaç kelime daha ediyor, konuşma havada kalmasın diye, herkesin yaptığı gibi. O önde ben arkada arabaya yürüyoruz, kadın arabada bekliyor.

“Bir sorun çıkmadı ya?” diye soruyor kadın.

Çıkmadığını söylüyorum.

“Soru sordu mu sana?”

“Birkaç tane. Çok değil.”

“Ne sordu?”

“Hamur işlerinde margarin mi yoksa tereyağı mı kullandığını sordu.”

“Başka bir şey sordu mu?”

“Buzdolabı tıka basa dolu mu diye sordu.”

“Al işte!” diyor Kinsella.

“Peki başka ne dedi?” diye soruyor kadın.

Ne diyeceğimi bilemiyorum.

“Ne anlattı sana?”

“Küçük bir oğlunuz varmış, köpeğin peşine takılmış, gübre havuzuna düşüp ölmüş, geçen pazar kilisede giydiğim giysiler onun giysileriymiş, bunları dedi.”

Eve vardığımızda köpek yattığı yerden kapıya kadar gelip bizi karşılıyor. Ancak o an, köpeğin adını ne kadının ne de adamın ağzından duyduğumu fark ediyorum. Kinsella iç çekiyor ve süt sağmaya gidiyor. Döndüğünde henüz uykusunun gelmediğini söylüyor; zaten bu akşam cenazeden dolayı gelen giden de olmaz, neyse ki misafir filan istediğim de yok diyor. Kadın yukarı çıkıp üstünü değiştiriyor ve geceliğiyle geri geliyor. Kinsella ayakkabılarımı çıkarıyor ve artık bir vakitler oğlunun olduğunu bildiğim bir ceket giydiriyor bana.

“N’apıyorsunuz öyle?” diyor kadın.

“Neye benziyor oradan? Ayağındakilerle düşüp bir yerini kıracak.”

Dışarı çıkıyor, bir an tökezliyor, elinde zımpara kâğıdı ile dönüyor; sonra da kayıp düşmemeyeyim diye yeni ayakkabılarımın tabanlarını zımparalıyor.

“Gel hadi,” diyor. “Yürüyelim de açılınsınlar.”

“Zaten açılmadılar mı? Nereye götürüyorsun kızı?”

“Sahile kadar gideriz,” diyor adam.

“Kıza mukayyet ol John Kinsella,” diyor kadın. “Feneri de almayı unutma sakın.”

“Böyle bir akşamda fenere ne gerek var ki,” diyor ama yine de kendisine uzatılan feneri alıyor.

Dışarıda, yol boyunca devasa bir ay önümüzü aydınlatıyor. Kinsella elimi avucuna alıyor. Elim tutar tutmaz kendi babamın bir kez bile elimi tutmadığını fark ediyorum; bir yanımda bu hissi yaşamayayım diye Kinsella'nın elimi bırakmasını istiyor. Kolay bir his değil, ama yürümeye devam ettikçe daha bir alışmaya başlıyor ve evdeki ile buradaki yaşamım arasındaki farkı görmek istiyorum. Adımlarını yavaş atıyor ki bu sayede aynı tempoda yürüyebilelim. Kulübedeki kadını düşünüyorum: Nasıl yürüdüğünü, neler söylediğini; bundan da insanlar arasında ne büyük farklar olduğu sonucunu çıkarıyorum.

Kavşağa ulaştığımızda sağa doğru, dik, yokuş aşağı inen yola sapıyoruz. Rüzgâr sert esiyor ve kuru dalları âdeta paralayarak ağaçları uğuldatıyor, yaprakları savuruyor. Issız yolun önümüzde akıp gitmesi hoş bir duygu; çünkü yolun sonunda denize varacağımızı biliyoruz. Yol devam ediyor ve gökyüzü, aslında her şey, daha bir parlak gözüküyor. Kinsella yol boyunca anlamsız bir şeyler söylüyor, sonra da her zaman ki gibi kendi tuhaf sessizliğine gömülüyor, ve zaman sanki geçmiyormuşçasına geçip gidiyor. Derken, işte insanların arabalarını park ettiği açık, kumsal alandayız. Etraf lastik izleri ve çukurlarla dolu, üstüne bir de uzun zamandır boşaltılmamış bir çöp tenekesi.

“Handiyse geldik, Fıstık.”

Beni dik bir tepeye götürüyor, her iki tarafta boy atmış sazlıklar eğilip sallanıyorlar. Ayaklarım kuma gömülüyor ve yokuş nefesimi kesiyor. Sonra tepenin karanlık ucunda duruyoruz, arazi burada bitiyor ve uzun bir kumsalla tüm İngiltere’yi sardığını bildiğim derin bir deniz uzanıyor önümüzde. Uzakta, karanlıkta iki parlak ışık yanıp sönüyor.

Kinsella elimi bırakıyor, ben de kumsalın en uzak köşesine, siyah köpüklü suların uzun ıslıklarla dalgalandığı yere fırlıyorum. Geri çekilip büyük bir gürültüyle tekrar saldıran, birbirlerinin üstüne yığılan dalgalara doğru koşuyorum.

Kinsella geldiğinde ayakkabılarımızı çıkarıyoruz. Çıplak ayakla, denizin ucunda, dalgaların pençelerini kuma geçirdiği yerlerde yürüyoruz. Beni koşayım diye bıraktığı yerlerde. Bir seferinde beni omzuna alıyor ve su dizlerine gelene kadar denizin içine giriyoruz.

“Korkma!” diyor.

“Ne?”

“Korkma!”

Dalgalar sahili yıkamış, öyle ki ayak izi bile yok. Sahilin kıvrılan ucunda, kumula yakın bir yerde plastik şişeler, çalı çırpı ve ucu kaybolmuş bir paspas sapı, biraz daha ilerideyse sürgüsü kırık bir ahır kapısı kıyıya vurmuş.

“Birilerinin atı kayışı koparmış bu akşam,” diyor Kinsella. Bir müddet yürüyor sonra. Burası daha sessiz, dalga seslerinden uzak. “Biliyor musun, bazen balıkçılar denizde at bulurlar. Bir adam tanıyorum, bir seferinde bir tayı denizden çıkarmış; ayağa kalkana dek epey bir yere serili kalmış hayvan. Ama durumu iyiymiş. Sadece uzun süre denizde olmanın verdiği yorgunluk varmış, o kadar.”

“Tuhaf şeyler olur bazen,” diyor. “Biri de bu akşam senin başına geldi ama Edna’nın kötü bir niyeti yoktu. Fazla iyi biridir o. Başkalarının hep iyi yönlerini görmek ister ve bazen de bunun için düş kırıklığına uğramayacağını umarak onlara güvenme yolunu seçer, ama yine de uğrar.”

Tuhaf, hüzünlü bir şekilde gülüyor sonra. Ne diyeceğimi bilmiyorum.

“Hiç de bir şey söylemek zorunda değilsin,” diyor. “Yapmak zorunda olmadığın bir şey olarak hatırla bunu daima. Çoğu insan sırf bulunmaz bir hiçbir şey söylememe fırsatını kaçırdığı için çok şey kaybetmiştir.”

Bu gece olan her şey bana tuhaf geliyor: Hep orada duran denize yürüyüş, onu görmek, hissetmek, yarı karanlıkta ondan korkmak, ve bu adamın denizdeki atlar, karısının insanlara güvenerek zamanla kimlere güvenmemesi gerektiğini keşfetmesi gibi hiç anlamadığım, hatta belki de benimle hiç ilgisi olmayan şeyler hakkında anlattıklarını dinlemek.

Kayalıkların, falezlerin denizle buluştuğu yere kadar yürümeye devam ediyoruz. Artık daha ileri gidemeyeceğimize göre geri dönmemeliyiz. Belki dönüş yolu buraya gelişimize bir anlam katar. Sağda solda denizin kumsala getirdiği, yassı beyaz deniz kabukları parıldıyor. Kabuklardan toplamak için eğiliyorum. Elime aldığımda pürüzsüz, temiz ve kırılğan varlıklarını hissediyorum. Kıyı boyunca geri dönüp yürümeye devam ediyoruz; sanki o ötesine geçemediğimiz yere kadar yürüdüğümüzden daha uzun bir mesafeymiş gibi geliyor şimdi yol, ay karanlık bir bulutun arkasında kayboluyor,

nereye gittiğimizi göremiyoruz. Kinsella şöyle bir iç geçiriyor, duruyor ve feneri yakıyor artık.

“Ah, ne olursa olsun kadınlar neredeyse her zaman haklı çıkıyorlar,” diyor. “Kadınlara bahşedilen yetenek nedir biliyor musun?”

“Nedir?”

“Olası sonuçları görmek. Bir erkek daha burununu uzatmadan, aklı başında bir kadın yolun en sonunu bile görüp olacakların kokusunu alır.”

Kıyı boyunca gelirken bıraktığımız ayak izlerini görmek için feneri yere tutuyor, böylece geri dönebileceğiz, ama görebildiği tek ayak izleri benimkiler.

“Beni sırtında taşımışsın anlaşılın,” diyor.

Benim onu sırtımda taşıdığım fikrine, bu imkânsızlığa gülüyorum, derken bunun bir şaka olduğunu fark edip espriyi anlıyorum.

Ay yeniden çıktığında feneri söndürüyor, ay ışığında kumsaldan çıkış yolunu rahatça bulup yürüyoruz. Tepeye geldiğimizde ayakkabılarımı giymeme engel oluyor, kendisi giydiriyor ayakkabılarımı. Sonra da kendi ayakkabılarını giyip bağcıklarını bağlıyor. Ayağa kalkıyoruz, bir an durup geriye, denize bakıyoruz.

“Bak, şimdi üç fener yanıyor, daha önce iki taneydiler.”

Denize bakıyorum, işte orada, iki fener önceki gibi yanıp sönüyor, ama bu kez sabit, parlak bir fener daha yanıyor.

“Görebiliyor musun?” diyor.

“Görebiliyorum,” diyorum. “İşte, şurada.”

O anda kollarını üzerime atıp beni sarıp sarmalıyor, sanki ona aitmişim gibi.

Bir hafta süren yağmurlardan sonra, bir perşembe günü mektup geldi. Şoke edecek kadar büyük bir sürpriz de değildi. Zaten çoktan bazı şeylerden anlamıştım: eczanedeki bit şampuanları, ince dişli taraklar. Hediyelik dükkânındaki tepeleme istiflenmiş yazı defterleri, renkli tükenmez kalemler, cetveller, teknik resim malzemeleri. Kırtasiyede, kadınların görebileceği şekilde ön kısımda bırakılmış beslenme çantaları, okul çantaları, *hurling*⁷ sopaları.

Eve dönüyoruz, ekmeği bölüp bandırarak, biraz da şapırdatarak çorbamızı içiyoruz, ne de olsa artık birbirimizi tanıyoruz. Samanlığa giden Kinsella'nın peşine takılıyorum, kaynak işi yaptığı sırada bakmayacağıma dair bana yemin ettiriyor. Bugün devamlı onun peşine takılıyorum; farkındayım ama yine de yapıyorum. Posta çok geç geldi, yine de akşama, yani inekler sağıldıktan sonra sağım odası silinip fırçalanana dek gidip mektubu almamı söylemedi.

7 İrlanda'nın millî sporu olan, rugby ve çim hokeyi karışımı bir oyun. -e.n.

Hortumla çizmelerini yıkarken “Sanırım vakit geldi,” dedi.

Eşiği çıkış noktası kabul ederek yerimi alıyorum. Kinsella saatine bakıyor ve eliyle âdetta havayı dilimler gibi “start” işaretini veriyor. Fırlıyorum; avlu, patika yol, keskin viraj derken posta kutusunu açıyorum, mektupları aldığım gibi geri, başlangıç noktasına koşuyorum, dünkü kadar hızlı olmadığımı biliyorum.

“İlk koşundan on dokuz saniye daha hızlısın,” diyor Kinsella. “Ağır zemine rağmen düne oranla da iki saniyelik bir gelişme var. Rüzgâr gibisin.”

Mektupları alıyor, tek tek inceliyor, ama bugün içindekilerle ilgili espri yapmıyor, sessizce duruyor.

“Annemden mi?”

“Yani,” diyor, “sanırım.”

“Eve mi gidiyorum?”

“Şey, bu Edna’ya gönderilmiş bir mektup, o yüzden ona verelim de o okusun.”

Salona geçiyoruz, ayakları sehpanın üzerinde, örgü modelleri hakkında bir kitabı incelerken buluyoruz onu. Şöminede kömür yanıyor, siyah dumandan çıkan küçük toz parçacıkları bacadan geri gelip odaya doluyor.

“Bu bacayı hiç temizletmedik, John. Eminim karga bile yuva yapmıştır içine.”

Kinsella mektubu kucağına bırakıyor, elindeki kitabın tam üstüne. Kadın doğruluyor, mek-

tubu açıp okuyor. İki tarafı da yazıyla doldurulmuş küçük bir kâğıt parçası. Bırakıyor, sonra tekrar alıp okuyor.

“Şey,” diyor, “yeni kardeş gelmiş sana. Dört kilo yüz elli gram.”

“Ne güzel,” diyorum.

“Yapma ama böyle,” diyor Kinsella.

“Nasıl?” diyorum.

“Pazartesi günü de okul başlıyor,” diyor kadın. “Annen seni hafta sonu bırakmamızı istemiş. Böylece seni giydirip kuşandırabilir, hazırlayabilirmiş.”

“Geri gidiyorum o zaman?”

“Öyle,” diyor kadın. “Ama bunun olacağını biliyordun, değil mi?”

Başımı sallıyor ve kucağındaki açık sayfaya bakıyorum.

“Bizim gibi iki yaşlı düzenbazla sonsuza dek burada kalamazsın.”

Orada öylece durup ateşe bakıyor, ağlamak için kendimi tutuyorum. Bunu yapmayalı uzun zaman oldu, ve şimdi tam ağlayacakken kendimi tutmamın yapılabilecek belki de en kötü şey olduğunu hatırlıyorum. Kinsella'nın odadan çıktığını hissetmek dışında pek bir şey duymuyorum.

“Üzülme,” diyor kadın. “Yanıma gel.”

Bana örgü kazakların olduğu sayfayı gösterip en çok hangi modeli beğendiğimi soruyor; gelgelelim hepsi birbirine karışıp bulanıklaşıyor gözümde, ben de birini, örmesi kolay gözüken mavi modeli gösteriyorum.

“Ah, kitaptaki en zor modeli seçtin,” diyor. “Bu hafta hemen başlasam iyi olur, yoksa bittiğinde çoktan küçük gelmeye başlar sana.”

Madem eve dönmek zorundayım, artık ben de neredeyse gideyim de bir an önce olsun bitsin istiyorum. Her zamankinden daha erken kalkıyorum; dışarıdaki ıslak tarlalara, dallarından yağmur damlayan ağaçlara, tepelere bakıyorum: Geldiğim güne kıyasla sanki daha yeşillermiş gibiler. O günleri düşünüyorum da, çok uzun zaman önceymiş gibi geliyor şimdi: altımı ıslattığım, bir şeyleri kıracağım diye korktuğum o günler. Kinsella tüm gün bir şeyler yaparak dolanıyor ama aslında bitirdiği bir şey de yok. Spiral taşı, kaynak çubuğu kalmadı, penseyi bulamadım falan diye söylenerek dolanıyor. Havaların iyi gittiği günlerde birçok işi bitirdiğinden şimdi yapacak pek bir şeyi kalmadığını söylüyor.

Yemlerini yiyen buzağılara bakıyoruz. Kinsella'nın sıcak suyla hazırladığı süt ikame yemi uzun, kauçuk meme uçlarından son damlasına kadar emiyorlar. Buzağuların annelerinden alınıp suni süt ile beslenmesi ve böylece Kinsel-

la'nın inekleri sağıp sütü satması bayağı tuhaf bir düzen, ama yine de hepsi memnun görünüyor.

“Beni eve bu akşam bırakabilir misiniz?”

“Bu akşam mı?” diyor Kinsella.

Başımı sallıyorum.

“Fark etmez,” diyor. “Ne zaman istersen o zaman götürürüm, Fıstık.”

Güne bakıyorum. Avlunun üstünde uzanan gri gökyüzü ve dış kapının önünde nöbet tutan ıslak köpek; yani tıpkı öteki günler gibi bir gün.

“O halde sütü vakitlice sağsam iyi olur,” diyor, “pekâlâ.” Ve sanki ben çoktan ayrılmışım gibi yanımdan geçip ahıra doğru yürüyor.

Kadın bana kahverengi bir çanta veriyor. “Bu eski şey senin olsun,” diyor. “Hiç kullanmadım.”

Kıyafetlerimi katlayıp, Gorey'deki Webb mağazasından aldığımız kitaplarla birlikte (*Heidi*, *Katy'nin Maceraları*, *Pamuk Prenses*) çantaya koyuyoruz. Başlarda, bazı zor sözcüklerde zorlandıysam da Kinsella parmağını sabırla, ben okunuşlarını tahmin edene kadar o sözcüklerin üzerinde tutmuştu; ta ki artık tahmin etmeme gerek kalmadan kendi başıma okuyana kadar. Bisiklet sürmeyi öğrenmek gibi bir şeydi. Yola çıkıp, daha önce hiç gidemediğim yerlere gitmenin özgürlüğünü hissediyordum âdeta ve çok kolaydı.

Bayan Kinsella bana bir kalıp sarı sabun ile saç fırçamı ve yüz havlumu veriyor. Tüm bu eşyaları toplarken beraber geçirdiğimiz günleri ve bunları nereden aldığımızı, neler konuştuğumuzu, güneşin nasıl da –çoğu zaman– parladığını hatırlıyorum.

O sırada bir araba avluya yanaşıyor. Komşulardan biri bu. Adamı kâğıt oynadıkları o geceden hatırlıyorum.

Panik içinde “Edna,” diyor. “John buralarda mı?”

“İnekleri sağmaya gitti,” diyor kadın. “Şimdiye bitirmiştir.”

Adam, ayağındaki ağır Wellington botlarla o tarafa koşmaya başlıyor, bir dakika kadar sonra Kinsella başını kapıdan dışarı uzatıyor.

“İnek doğuruyor, Joe Fortune’ın yardıma ihtiyacı var,” diyor. “Sağım odasındaki işleri sen bitirir misin? Hayvanları dışarı saldım ben.”

“Tabii yaparım,” diyor kadın.

“En kısa zamanda dönerim.”

“Bilmem mi...”

Kadın yağmurluğunu giyip sağım odasına gidiyor. Huzursuz bir şekilde oturup acaba yardıma gitmeli miyim diye düşünüyorum ama sadece ayak bağı olacağımı hesap ederek gitmiyorum. Ben de koltukta oturup çinko kovadan yansıyan zayıf ışıkların titreştiği bulaşıkhaneye bakıyorum. Kuyuya gidip su getirebilirdim,

böylece kadın akşam eve döndüğünde çay için su da hazır olurdu. Yapabileceğim son şey bu olabilirdi.

Oğlanın ceketini sırtıma geçiriyorum, kovayı alıp tarlalardan yürüyorum. Yolu biliyorum; inekleri, elektrikli çitleri geçiyorum, kuyuyu gözüm kapalı bulabilirim. Çitleri geçince yürüdüğüm patika buraya geldiğimiz ilk akşamki patikaya hiç de benzemiyor. Yol şimdi çamurlu ve yer yer kaygan. Küçük demir kapıya, sonra da basamaklara doğru yürürken zorlanıyorum. Bu günlerde su çok daha fazla. İlk gelişimde beşinci basamağa kadar inmiştim, ama şimdi daha ilk basamakta, suyun hemen bir sonraki basamağın yüzeyini yalayacak kadar yükseldiğini görüyorum. Orada soluk alıp vererek, çıkardığım seslerin dönüp bana gelmesini son kez duymak için duruyorum. Sonra da kova elimde eğiliyorum; tıpkı kadının yaptığı gibi, önce kovayı suyun üzerinde yüzdürüp bir miktar suyla dolmasını ve kovanın dibe dalmasını sağlıyorum; fakat kovayı çekmek için diğer elimle de tuttuğumda sanki benim elime benzeyen başka bir el sudan uzanıp beni suyun içine çekiyor.

O akşam veya ertesi akşam değil de bir sonraki akşam, bir pazar günü eve geri götürülüyorum. Kuyudan sıırsıklam döndüğümde kadın taş kesilmiş gibi bana bakmış, sonrasında beni kucağına alıp içeri sokarak yeniden yatağıını hazırlamıştı. Ertesi sabah, ateşim olmasa da limonlu, karanfilli, ballı sıcak içecekler ve aspirin verip beni yataktan çıkarmamıştı.

Kinsella'nın "Üşütmüş, başka bir şeyi yok," dediğini duyuyorum.

"Neler olabileceğini düşündüğümde..."

"Bir şeyi üsteledin mi üsteliyorsun."

"Ama..."

"Bir şey olmadı, kız da gayet iyi. Bu kadar."

Orada öylece, sıcak su torbasıyla, yağmurun sesini dinleyerek, kitaplarımı okuyarak, kitaplarda olan biteni iyice kavrayıp her seferinde farklı bir son uydurarak uzanıyorum. Uyuyakalıyorum ve tuhaf düşler görüyorum; geceleyin sahilde paniğe kapılan kayıp düve, memelerinden süt gelmeyen bir deri bir kemik kahverengi

inekler, elma ağacına tırmanıp orada sıkışıp kalan annem... Sonra uyanıyorum, çorbamı ve yanında artık ne verilmişse onları yiyorum.

Pazar günü artık yataktan çıkmama izin veriliyor, daha önce yaptığımız gibi eşyaları tekrardan topluyoruz. Akşama doğru yemek yiyor, yıkanıp düzgün kıyafetler giyiniyoruz. Güneş uzun, eğri, ısıtmayan ışıklarıyla parılıyor ve avlu yer yer kuru. Umduğumdan daha çabuk hazır oluyoruz ve arabaya biniyoruz; kavşaktan döndükten sonra Gorey'deki caddeden devam edip yeniden Carnew ve Shillelagh'ın dar yollarına koyuluyoruz.

“Babamın kızıl düvemizi kumarda kaybettiği yer burası,” diyorum.

“Sahi mi?” diye soruyor Kinsella.

“Bir tür bahis değil miydi o?” diyor kadın.

“Onun için yüklü bir kayıp olmuş,” diyor Kinsella.

Parkbridge'den, eski okul binasının olduğu tepeden devam ediyor ve aşağı, bizim asfalt yola iniyoruz. Giriş kapısı kapalı, Kinsella inip açıyor. Arabayı içeri aldıktan sonra tekrar inip kapıyı kapatıyor ve eve doğru ağır ağır sürüyor. Kadının acaba bir şey söylesem mi söylemesem mi diye karar vermeye çalıştığına dair bir his doğuyor içime ama bunun ne olabileceğiyle ilgili hiçbir fikrim yok, kadın bu konuda hiç ipucu vermiyor. Araba evin önünde duruyor, köpek

havlıyor, kız kardeşlerim dışarı fırlıyor. Annemi pencereden bakarken görüyorum; kucağında artık en küçük ikinci çocuğu var.

Evin içi nemli ve soğuk. Muşamba zeminin her tarafı çamurlu ayakkabı izleriyle dolu. Annem kucağında küçük kardeşimle durmuş bana bakıyor.

“Büyümüşsün,” diyor.

“Evet,” diyorum.

“*Evet*, öyle mi?” diyor kaşlarını kaldırarak.

Kinsellalar’a iyi akşamlar diyerek oturmalarını söylüyor –tabii oturacak bir yer bulabilirlerse– ve mutfak masasının altındaki kovadan çaydanlığa su dolduruyor. Pencerenin hemen altında duran arabanın koltuğundan oyuncakları alıp getiriyor ve masaya oturuyoruz. Çekmece- den fincanlar çıkarılıyor, ekmek dilimleniyor, tereyağı ve reçel yok.

“Ah, ben size reçel getirmiştim,” diyor kadın. “Unutturmayın da vereyim Mary.”

“Bunu senin yolladığın ışıktan yapmıştım,” diyor annem. “Bu kadar kaldı.”

“Daha çok getirmeliydim,” diyor kadın. “Düşünememişim.”

“Yeni eleman nerede?” diye soruyor Kinsella.

“Yukarıda, odada. Sesi gelir birazdan.”

“Geceleri uyuyor mu bari?”

“Bir uyuyor bir uyanıyor,” diyor annem. “Hiç belli olmuyor ama, her an uyandırabiliyor.”

Kardeşlerim sanki ben İngiliz kuzenleriymişim gibi bakıyorlar bana; gelip elbisemi, ayakkabı tokalarımı elliyorlar. Daha zayıflamış, farklı görünüyorlar, söyleyecek bir şey bulamıyorlar. Masada oturmuş çay içip ekmek yiyoruz. Yukarıdan bir ağlama sesi geliyor, annem kardeşimi Bayan Kinsella'ya teslim ediyor ve yukarı, bebeği almaya çıkıyor. Pembe renkli bir bebek, parmakları sımsıkı kapalı, ağlıyor. Abisinden daha büyük, daha güçlü görünüyor.

“Ne de güzel bir çocukmuş bu böyle, Allah başlasın,” diyor Kinsella.

“Pek de sevimli,” diyor Bayan Kinsella, bir yandan da diğerini tutuyor.

Annem tek elle herkese çay dolduruyor, oturuyor ve bebeği emzirmek için memesini çıkarıyor. Bunu Kinsellalar'ın önünde yapması yüzümü kızartıyor. Utandığımı gören annem bana şöyle bir bakış fırlatıyor.

“Kocan buralarda değil galiba,” diyor Kinsella.

“Erkenden çıktı, nereye gitti bilmem,” diyor annem.

Az biraz bir konu açılıyor, sözler karşılıklı gidip geliyor bir süreliğine. Derken bir araba sesi geliyor dışarıdan. Babam kapıda gözükene kadar bir daha tek kelime edilmiyor, babam şapkasını vestiyere bırakıyor.

“Cümleten iyi akşamlar,” diyor.

“Dan,” diyor Kinsella.

“Aha, hayırsız evlat da buradaymış,” diyor.
“Eve döndün demek?”

Döndüğümü söylüyorum.

“Sorun çıkardı mı size?”

“Sorun mu?” diyor Kinsella. “Pırlanta gibi bir kız bu.”

“Öyle mi?” diyor babam otururken. “Bunu duymak içimi rahatlattı.”

“Açsındır,” diyor Bayan Kinsella. “Bir şeyler ye.”

“Parkbridge’de,” diyor babam, “bir çorba içtim.”

Annem öteki memesini veriyor bebeğe ve konuyu değiştiriyor. “Ee, sizde ne var ne yok bu aralar?”

“Hiç,” diyor Kinsella, “bizde bir yaramazlık yok.”

O sırada hapşırıyorum, cebimden mendilimi çıkarıp sümkürerek burnumu temizliyorum.

“Üşüttün mü?” diye soruyor annem.

“Hayır,” diyorum boğuk bir sesle.

“Üşütmedin mi?”

“Bir şey olmadı.”

“Nasıl yani?”

“Üşütmedim yani,” diyorum.

“İyi,” diyor ve bir kez daha uzun uzun bakıyor bana.

“Son birkaç gündür yataktaydı çocuk,” diyor Kinsella. “Biraz soğuk almıştı.”

“Doğrudur,” diyor babam. “Çocuklara pek kafa yorulmuyor. Siz kendinizden bilirsiniz.”

“Dan!” diyor annem sert bir şekilde.

Bayan Kinsella huzursuzlanıyor, tıpkı bektaşüzümlerini temizlediğimiz günkü gibi.

“Eh, artık yolcu yolunda gerek,” diyor Kinsella. “Yolumuz uzun ne de olsa.”

“Aceleniz ne ki?” diyor annem.

“Aceleden değil Mary, her zamanki şeyler. İnekler insana iki dakikalığına bile fırsat vermiyor.”

Kinsella kalkıp karısının kollarından küçük kardeşimi alıyor, babama uzatıyor. Babam çocuğu tutuyor ve emen bebeğe bakıyor. Bir kez daha hapşırıyor ve burnumu sümkürüyorum.

“Tam şifayı kapıp gelmişsin,” diyor babam.

“Daha önce kapmadığı veya kapmayacağı bir şey değil nasılsa,” diyor annem. “Salgın olmadığına eminsen değil mi?”

“Kalkalım mı artık?” diye soruyor Kinsella.

Bayan Kinsella kalkıyor, vedalaşıp çıkıyorlar. Kucağında hâlâ bebeğiyle annem ve ben onları arabaya kadar geçiriyoruz. Kinsella reçel kavanozunu, yirmi beş kiloluk patates çuvalını çıkarıyor.

“Bunlar kızartmalık,” diyor. “Queens cinsi, Mary.”

Bir süre öyle durduktan sonra annem bu yaptığınız çok makbule geçti diyerek teşekkür ediyor; beni evlerine aldıkları için yani.

“Hiç önemli değil,” diyor Kinsella.

“Başımızın üstünde yeri var, her zaman bekleriz,” diyor kadın.

“İftihar edilecek bir çocuk, Mary,” diyor Kinsella. Bana da dönüp, “Kitaplara gömülmeye devam,” diye ekliyor. “Bir dahaki gelişimde defterlerinde yıldızlı pekiyiler göreceğim.” Beni öpüyor, kadın da sarılıyor, sonra da arabaya binişlerini izliyorum: Kapılar kapanıyor, motor çalışıyor ve araba uzaklaşıyor. Kinsella buradan gitmeye, buraya gelmeye kıyasla daha bir hevesli görünüyor.

“N’oldu?” diyor annem, araba artık gözden kaybolunca.

“Bir şey olduğu yok,” diyorum.

“Söyle söyle.”

“Bir şey olduğu yok.”

Konuştuğum kişi annem ama yine de olup bitenden asla bahsetmemem gerektiğini yeterince bilecek kadar bir şeyler öğrendim, büyüdüm artık. Bu benim bulunmaz bir hiçbir şey söyleme fırsatım.

Arabanın çakıl taşlı yolda fren yaptığını işitiyorum, kapıları açılıyor ve ben yapabildiğim en iyi şeyi yapıyorum. Üzerine düşünmem bile gerekmiyor. Olduğum yerden fırlıyor ve yol

boyunca koşuyorum. Kalbimi ellerimde hissettiğim kadar göğsümde hissetmiyorum, ve onu sanki içimde olan bitenleri anlatacak bir ulakmışım gibi hızla götürüyorum yanımda. Bir sürü şey zihnimden akıp gidiyor: duvar kâğıdındaki oğlan, beктаşiüzümleri, kovanın beni suyun altına çektiği o an, kayıp düve, ağlayan döşek, üçüncü fener. Geçirdiğim yazı düşünüyorum, ve şimdiyi, daha çok şimdiyi.

Dönemeci geçip bakmaya korktuğum yere ulaşınca orada onu görüyorum, sürgüyü indirip giriş kapısını kapatıyor. Başını aşağı eğmiş; ellerine, yaptığı şeye bakıyor gibi. Ortasında bakım-sız otlar bitmiş yolumuzdan koşarken ayaklarım sert çakılları tepiyor. Artık umursadığım tek bir şey var ve ayaklarım beni oraya götürüyor. Beni görür görmez duruyor, kımıldamıyor. Hiç tereddüt etmeden ona doğru koşmaya devam ediyorum ve vardığımda kapı çoktan açılmış; pat diye gövdesine yapışıyorum, kollarında havaya kaldırılıyorum. Uzun bir süre sıkı sıkı tutuyor beni. Kalbimin küt küt atışını hissediyorum, nefes alıp veriyorum; sonrasında sanki kalbim ve nefesim farklı hareket ediyor gibi. Bir noktada, çok sonra sanki, ağaçların arasından esen ani bir rüzgâr dallardaki iri, kocaman yağmur damlalarını üzerimize serpiyor. Gözlerim kapalı ve onu, güzel giysilerinden gelen sıcaklığı hissediyorum. Nihayet gözlerimi açıp omuzlarının

üzerinden baktığımda babamı görüyorum; güçlü kuvvetli, elinde bastonuyla geliyor. Bırakırsam sanki suda boğulacakmışım gibi sarılıyorum; bir yandan da boğazı düğüm düğüm, bir değil iki kişi için bir iç çekip bir ağlayan kadını dinliyorum. Gözlerimi açmaya cesaret edemiyorum ama yine de Kinsella'nın omuzları üzerinden yola, onun göremediği şeye bakıyorum. Bir yanım, tüm kalbimle inip bana çok iyi bakan kadına asla söylemeyeceğim şeyi söylemek istese de derinde, çok derinde bir şeyler beni Kinsella'nın kollarında tutmaya devam ediyor.

“Babacığım,” demeye, onu uyarmaya devam ediyorum. “Babacığım.”

Artık yana devrilmekte olan güneşin ışıkları, suya yansıyan bizi eğri büğrü gösteriyor. Bir an korkuyorum. Buraya ilk geldiğimdeki o çingene çocuğu gibi değil de, şimdiki gibi temiz, başka giysiler içinde ve arkamdaki kadınla beraber olduğumu kabul lenene kadar bekliyorum. Tası suya daldırıp dudaklarıma götürüyorum. Su daha önce hiç içmediğim kadar soğuk ve temiz: Babamın bırakıp gidişinin tadı var suda; hiç orada olmayışının, gittikten sonra bana ait hiçbir şeyin olmayışının tadı. Tası yeniden daldırıp güneşin suda yansıdığı yere kadar kaldırıyorum. Altı yudum içip, utancın ve sırların barınmadığı bu yerin, şimdilik, yuvam olmasını diliyorum.

1980'lerin başında, İrlanda kırsalındayız. Küçük, isimsiz bir kız çocuğu, kendi ailesi tarafından daha önce hiç tanışmadığı çocuksuz Kinsella çiftine bırakılır. "Emanet çocuk", yeni ve geçici evindeki ilk günlerinden itibaren kendi iç dünyası ve duygularını tanımanın yanı sıra, "aile" ve "ev" denilen şeylerin daha önce hiç tecrübe etmediği olanaklarını, özellikle de dalgalı yaşam denizindeki yol göstericiliğini ve iyileştirici yanlarını da keşfetmeye başlar.

Çağdaş İrlanda edebiyatının en parlak isimlerinden Claire Keegan *Emanet Çocuk*'ta, bir kız çocuğunun gözünden İrlanda'nın yemyeşil vadileri ve parlak gökyüzüyle bezeli pastoral yaşamını, hırçın rüzgâr ve dalgalarla falezler misali yontulmuş taşra insanlarını son derece dokunaklı ve yalın bir dille anlatıyor.

Kapak gray318

"Mutlu azınlığa!"

